

samen

Interview lector Jan Hoogland • Twee vogels • Nieuws uit Gelderland • Advies aan Diaconale Platforms

Monitoronderzoek voor *Stichting Ontmoeting*

In Nederland wordt momenteel flink geïnvesteerd in sociale netwerkondersteuning, onder meer rondom dak- en thuislozen. Maar wat is de meerwaarde van netwerken van vrijwilligers? Stichting Ontmoeting, die hulp verleent aan dak- en thuislozen, wil aantonen dat hulpverlening met een vast netwerk van vrijwilligers goede resultaten oplevert. Dak- en thuislozen zijn er beter mee af en slagen er beter in te participeren in de samenleving.

Klazien van Hulst van het CvSv heeft een monitor ontwikkeld om de resultaten te meten van deze zogenaamde Kompasnetwerken. Klazien: 'Kenmerkend voor dak- en thuislozen is het gebrek aan reguliere sociale contacten en de moeite om contacten in stand te houden. Het vermijden van contacten brengt hen echter verder in het slop en er ontstaat een neerwaartse spiraal. Dankzij de inzet van een vast netwerk van betrokken mensen kunnen cliënten hun zelfwaardering weer hervinden en gaan deelnemen aan sociale activiteiten en de samenleving'. Stichting Ontmoeting experimenteert succesvol met deze aanpak in Rotterdam en Hummelo (waar een time-out-voorziening wordt gerund) maar wil door

onderzoek het effect van netwerkondersteuning in kaart brengen. Klazien heeft instrumenten ontwikkeld die zowel de toegenomen 'kwaliteit van leven' als toegenomen 'participatie' meten.

Dit onderzoek, dat in januari van start gaat, staat niet op zichzelf. Klazien: 'Netwerkondersteuning wordt ook ontwikkeld voor mensen met een detentieverleden, zorgwekkende zorgmijders, sociaal geïsoleerde burgers. Er zijn buddy-systemen voor mensen met een beperking, maatjesprojecten voor mensen met een verslaving. De instrumenten die wij ontwikkelen, kunnen in principe ook worden ingezet om de ontwikkeling van dit soort projecten te meten'.

Jan Hoogland, *lector*

Vanaf 1 januari a.s. komt dr. Jan Hoogland de gelederen van het CvSv versterken. Hij neemt de leiding van het kenniscentrum over van Roel Kuiper, die de wens heeft vanuit een kleinere aanstelling door te gaan. "Het CvSv heeft zich in de afgelopen jaren gevestigd. We komen uit de pioniersfase, maar met de komst van Jan Hoogland kunnen we het centrum verder ontwikkelen", aldus Roel Kuiper, die blij is met de expertise die de nieuwe lector meeneemt. "Er staat een sterk team, en nu helemaal met Jan Hoogland erbij. We doen veel op het gebied van onderzoek en steeds meer in advies als het gaat om de uitvoering van de WMO, sociaal werk, de rol van maatschappelijke instellingen. Dat gaan we dus nog verder uitbouwen de komende jaren".

Jan Hoogland is geen onbekende op deze domeinen. Hij studeerde sociologie en filosofie, is werkzaam als hoogleraar in Twente en Amsterdam en werkte jarenlang als beleidsmedewerker voor Philadelphia. Een interview met Jan Hoogland is te vinden op de volgende pagina.

Centrum voor Samenlevingsvraagstukken

**Gereformeerde
Hogeschool**

Als je gelooft in je werk!

‘Ik houd van thema’s waar de relevantie van af druipt’

CV

Jan Hoogland

Jan Hoogland (50) studeerde sociologie en filosofie aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam, waar hij ook enkele jaren universitair docent was en promoveerde (1992). Onbekend met de wereld van de Hogescholen was hij niet, want hij doceerde al aan de Hogeschool voor Economische Studies en aan de opleiding voor Gereformeerde Godsdienstleraren in Zwolle. Voor het Lindeboominstuut deed Jan onderzoek naar de positie van de arts in de gezondheidszorg en in 1997 werd hij benoemd tot bijzonder hoogleraar Reformatorische Wijsbegeerte in Twente. Vanaf 1999 werkte hij in verschillende beleidsfuncties op het hoofdkantoor van Philadelphia in Nunspeet, eerst als Beleidsmedewerker Identiteit en Ethiek en tenslotte als Beleidsmedewerker van de afdeling Zorg, Kennis en Kwaliteit. Na zijn vertrek bij Philadelphia werd hij benoemd aan de VU als Universitair Docent bij de afdeling Bestuurswetenschappen en als lector Samenlevingsvraagstukken aan de GH, twee functies die hij combineert met zijn hoogleraarschap in Twente. Jan Hoogland is gehuwd met Christine en samen hebben zij drie kinderen.

Welke beeld heb je al van het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken?

De echte kennismaking moet natuurlijk nog plaatsvinden, maar vanuit het werkveld waarin ik werkzaam was, heb ik al het een en ander gezien van het Centrum en het onderzoek dat daar plaats vindt. Volgens mij is het een proactieve club, met veel expertise en creativiteit, die in het veld steeds zichtbaarder wordt.

Hoe lijkt het je om te werken voor het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken?

Ik houd van werken aan thema’s waar de relevantie van af druipt. Dat kan enorm motiveren om een eigen bijdrage te leveren in het debat. Het CvSv heeft zich sterk gemaakt op het gebied van de WMO en de wijze waarop deze geïmplementeerd zou moeten worden. Een goede keuze. Juist het innovatieve aspect van de WMO is vaak onderbelicht gebleven. Ik zelf hoop meer richting de maatschappelijke organisaties te kijken die in de uitvoering van de WMO een belangrijke rol spelen.

U gaat samenwerken met lector dr. Roel Kuiper. Wat verwacht u daarvan?

Eén van de redenen waarom ik vertrouwen heb in mijn nieuwe werk is dat Roel deze plek al een aantal jaren zo succesvol heeft ingenomen. Ik ken Roel als iemand met grote bevoegdheid. Als ik hem hoorde praten over zijn werk, dan was het altijd vanuit een sterk besef van relevantie. Samenlevingsvraagstukken zijn vraagstukken die er toe doen. Het vermogen om samen te leven is een kwetsbaar vermogen. Het is belangrijk om er goed over na te denken hoe je er voor zorgt dat er verband en verbondenheid is in de samenleving.

Wat zijn de opgaven voor maatschappelijke organisaties en zorginstellingen?

Ik ben in de afgelopen tien jaar werkzaam geweest voor een grote zorgorganisatie

die weer verbonden was met tal van andere maatschappelijke organisaties. Ik ben in de praktijk een beetje gefrustreerd geraakt van de tegengestelde opgaven die op middenveldorganisaties afkomen. Enerzijds strenge toetsing op kwaliteit, anderzijds marktwerking. Enerzijds van alles moeten, anderzijds naar de hand dingen van kritische consumenten. Ik denk dat er veel behoefte is aan concepten om in het maatschappelijke middenveld te komen tot een goede samenwerking van alle partijen: overheid, bedrijfsleven, particulieren en maatschappelijke organisaties.

Hoe zie jij de wisselwerking tussen onderzoek en onderwijs in een HBO-context?

Ik zie het HBO-onderzoek bij uitstek als onderzoek dat een brug kan slaan tussen het academische, meer fundamentele onderzoek en professionele praktijken. Volgens mij is dat heel dankbaar werk. Professionals snakken vaak naar voeding vanuit de wetenschap, maar tegelijk naar respect voor de vragen die zij in hun praktijk tegenkomen. Lectoraten kunnen die brug slaan.

Jij werkt ook aan de universiteit. Welke kansen zijn er om te komen tot kennisuitwisseling tussen HBO en de universiteit?

Ook al moet ik alles nog verkennen (ik begin tenslotte aan twee nieuwe banen), denk ik dat er legio aanknopingspunten zijn. De universiteit is tenslotte toch het bolwerk van kennis, waar kennis hoog wordt aangeschreven, maar de praktijk vaak uit het zicht blijft. Ik denk dus dat verbondenheid aan een Universiteit en een Hogeschool veel kansen geeft om bruggen te bouwen. De vragen en onderzoeksthema’s overlappen elkaar grotendeels, de invalshoeken zullen alleen verschillend, maar vooral ook elkaar aanvullend zijn.

Nieuws uit Gelderland

In 2009 is met een subsidie van de provincie Gelderland gestart met lokale onderzoeken naar de kwaliteit van sociale samenhang. Deze onderzoeken zijn een vervolg van onderzoeken die eerder in Zwartewaterland en Nunspeet zijn uitgevoerd. Inmiddels wordt onderzoek gedaan in Putten en Westervoort en onlangs kwam hier de gemeente Barneveld bij. In Barneveld wil de gemeente vooral letten op de manier waarop wijk- en buurtplatforms iets kunnen betekenen voor het versterken van sociale samenhang. Projectleider Marja Jager-Vreugdenhil: "We liggen mooi op schema. De provincie Gelderland wil in de loop van 2010 een eindrapport en ik weet wel zeker dat dit onderzoek een schat aan informatie gaat opleveren. Het CvSv wordt hierdoor een expertinstituut als het gaat om sociale samenhang. Binnenkort bieden wij ook 'quickscans' aan waarmee we gemeenten in korte tijd een beeld kunnen geven van de sociale kwaliteit van de lokale samenleving".

Website Kerkenwmo.nl

Het CvSv, Stichting HiP en de NPV hebben in de afgelopen jaren de website www.kerkenwmo.nl in de lucht gebracht. Wieke Malda van het CvSv is de webredacteur. "De website vervult een functie voor iedereen die iets wil weten over wat kerken doen in relatie tot de WMO". Er is een subsidie verworven van VWS voor de verdere ontwikkeling van de website. Het is de bedoeling dat de website het medium wordt van het Platform 'Kerk en Wmo', dat momenteel in oprichting is.

Symposium 'Kerk in de samenleving'

Op vrijdag 18 september 2009 organiseerde het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken het symposium *Kerk in de samenleving*. Uit allerlei hoeken van de samenleving waren mensen uitgenodigd. De groep aanwezigen in het Stadhuis van Zwolle was dan ook gemêleerd. De ruim 100 deelnemers dachten deze middag en avond na over wat het betekent om als kerk in de samenleving te staan.

Er werden lezingen gegeven door Dr. mr. Sophie van Bijsterveld en Prof. dr. Herman Noordegraaf. Van Bijsterveld ging met name in op de publieke ruimte die er is voor kerken en andere religieuze organisaties. Ze liet in haar lezing zien dat deze ruimte groter is dan

vanuit kerken vaak wordt gedacht. Van Bijsterveld benadrukte dat kerken daarvoor een andere 'perceptie moeten krijgen van hun eigen activiteiten'.

Noordegraaf onderstreepte dit in zijn lezing over nieuwe diaconale praktijken.

In kleinere setting werd nagedacht over de scheiding tussen kerk en staat, o.a. onder leiding van Joyce Overdijk- Francis (VNG). Er werden ervaringen uitgewisseld over het vertegenwoordigen van kerken in Wmo-raden en er werden praktijkervaringen van lokaal diaconaat besproken, al of niet vormgegeven via een diaconaal platform. Het symposium afgesloten met een slotwoord van de Zwolse wethouder Erik Dannenberg.

Zie voor artikelen in verschillende kranten onze website: [samenlevingsvraagstukken.nl/symposia/Kerk in de samenleving/](http://samenlevingsvraagstukken.nl/symposia/Kerk%20in%20de%20samenleving/) Artikelen in de media.

Advies aan Diaconale Platforms

Wieke Malda is bij het CvSv de expert als het gaat om lokaal diaconaat en het werk van diaconale platforms. Zij adviseert kerken en gemeenten. De gemeente had daarbij alle religieuze organisaties uitgenodigd. De vraag was: wat zijn de doelstellingen van de gemeente op het gebied van sociale cohesie en kunnen levensbeschouwelijke of religieuze organisaties daar een bijdrage in leveren? De ontmoeting was in zichzelf uniek. Nog niet eerder waren kerken en andere instellingen zo uitgedaagd mee te denken over maatschappelijke thema's als vereenzaming, omzien naar elkaar en onverdraagzaamheid in de samenleving. Met allerlei activiteiten, maar ook met hun sociale structuur als zodanig hebben zij de mogelijkheden 'in huis' om hier een positieve bijdrage aan te leveren. Daartoe werden zij dan ook van harte uitgenodigd".

Bent u ook geïnteresseerd in het betrekken van levensbeschouwelijke of religieuze organisaties bij uw gemeentelijk (Wmo-)beleid of wilt u zelf vanuit uw kerkelijke gemeente of moskee actief worden rondom maatschappelijke thema's, neem dan gerust contact met ons op. Momenteel zijn wij o.a. bezig met het ontwikkelen van een handreiking voor Diaconale Platforms. Daarmee willen wij kerken ondersteunen die actief en effectief hun rol willen oppakken in de samenleving. Wij zijn graag van de partij om u daarin verdere ondersteuning en advies te bieden.

Wieke Malda presenteert haar visie op de lokale samenleving en de rol van de kerk daarin.

Twee vogels

Sociaal Onderzoek in Europa

Eind september was ik op een internationaal congres in Antwerpen. Samen met Klazien van Hulst vertegenwoordigden we daar het CvSv op 'Two birds of a Feather. Research and Social Work in Urban Areas'. Dit congres was een initiatief van 'the European Association of Schools for Social Work' (EASSW). Een Europees verband van sociaal onderzoekers, afkomstig van hogescholen en universiteiten. De deelnemers kwamen uit o.a. uit Noorwegen, Duitsland, Frankrijk, Slovenië, Nederland, België en Italië.

Die twee vogels die toch van eenzelfde soort zijn vormen een mooie uitdrukking. Bedoeld wordt dat Social Work en sociaal onderzoek samen moeten (leren) optrekken. En daar zaten wij nu ook: twee vogels uit Zwolle.

Inderdaad: onderzoek in de sociale sector, dicht op de sociale professional, is heel nodig en is in feite onderontwikkeld, maar in toenemende mate relevant. Vooral nu er (terecht!) steeds meer vragen komen over de effectiviteit van methoden in de hulpverlening. Wordt de doelgroep geholpen en wordt de cliënt er echt beter van?

Inspirerend vond ik een voorbeeld uit België: *Bind-Kracht*. Het onderzoek richt zich op verbetering van de hulpverlening aan mensen in armoede. Een onderzoeker en sociale professional vertellen daar samen over. Zij zijn erin geslaagd de kwaliteit van de hulpverlening aan gezinnen die met armoede kampen te verbeteren. De sleutel bleek – als zo vaak – te liggen in het goed aansluiten bij ervaringen, vragen en verwachtingen van mensen die zich in armoede bevinden. Zij voelen zich door het onderzoek en het hulpverleningsprogramma gehoord en gemotiveerd hun eigen vicieuze cirkel van problemen te doorbreken. Een mooi voorbeeld van sociale wetenschappers en professionals die samen optrekken. Het schijnt zo te zijn dat als vogels samen vliegen, ze verder kunnen komen.....

Femmianne Bredewold

Kort Nieuws

Demografisch onderzoek GKv

Jeannette Slendebroek heeft een onderzoek afgerond naar de demografische ontwikkeling van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt). Het gaat hier om prognoses en trends met betrekking tot ledentallen, predikantsvacatures, en predikantsplaatsen. Opdrachtgevers zijn de Theologische Universiteit Kampen en de Academie Theologie van de Gereformeerde Hogeschool. De resultaten worden in 2010 gepubliceerd.

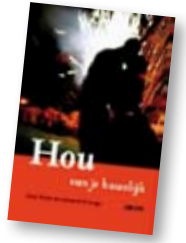
Hou van je huwelijk

Hajo Wijma heeft samen met Annemiek de Jonge een boek uitgebracht over partners en partnerhulpverlening: *Hou van je huwelijk*. In dit boek wordt gebruik gemaakt van een visie op partners en partnerhulpverlening die tevens wordt uitgewerkt in een

methodiek voor hulpverleners. Deze methodiek wordt al gebruikt in het onderwijs op de Academie Zorg en Welzijn. Met instellingen voor maatschappelijk werk wordt samengewerkt om deze methodiek ook voor hulpverleners beschikbaar te stellen.

Publicatie Armzalig

Begin december verschijnt het boek *Armzalig, over armoede, rijkdom, schulden en schuldhulpverlening*. Ook in welvarende samenlevingen is het probleem van de armoede groot. Dit gaat over armoede die tot uiting komt in gebrekkige regie over eigen leven, financieel onvermogen en in sociaal isolement. Aan dit boek is intensief meegewerkt vanuit het CvSv.

Meer weten en lezen

Er zijn bij het CvSv diverse rapporten en publicaties beschikbaar op het gebied van sociale samenhang, vrijwilligerswerk, buurt- en wijkwerk. Bent u geïnteresseerd geraakt in de onderzoeken die bij het CvSv zijn uitgevoerd? Laat het ons weten, wij geven u graag meer informatie. U kunt onze publicaties downloaden of bestellen via www.samenlevingsvraagstukken.nl

Centrum voor Samenlevingsvraagstukken

Lector: Prof. dr. Roel Kuiper

Onderzoekers: Drs. Femmianne Bredewold
Klazien van Hulst MSc
Ir. Marja Jager- Vreugdenhil

Wieke Malda Ma

Jeannette Slendebroek- Meints MSc
Drs. Christel van Til- Teekman

Lezingen

Medewerkers van het CvSv houden regelmatig lezingen. Een greep:

- *Roel Kuiper verzorgde op 10 september een presentatie bij Movisie over 'sociale samenhang, moreel kapitaal en participatie'.*
- *Jager-Vreugdenhil nam op 5 oktober deel aan een expertmeeting van de Gemeente Harderwijk over de ontwikkeling van stadsvisies.*
- *Femmianne Bredewold sprak op 17 november voor een regionaal verband van steunpunten mantelzorg (Regio Noord Veluwe) over het thema 'Mantelzorg. Samen doen'.*

Het CvSv verzorgt lezingen en presentaties over:

- *lokaal diaconaat*
- *mantelzorg en vrijwilligersinzet*
- *sociale samenhang en visie op lokale samenlevingen*
- *participatievraagstukken*

Neem contact op met: Joukje Faber, (038) 42 555 15 of mail: samenlevingsvraagstukken@gh-gpc.nl.

De medewerkers van het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken wensen u goede feestdagen en een gezegend 2010 ✨

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken (CvSv)

Het centrum is verbonden aan de Gereformeerde Hogeschool

Reageren is mogelijk via: samenlevingsvraagstukken@gh-gpc.nl

Adres: Grasdorpstraat 2, Postbus 10030, 8000 GA Zwolle, tel. (038) 425 55 42

website: www.samenlevingsvraagstukken.nl

Digitale Nieuwsbrief ontvangen? samenlevingsvraagstukken@gh-gpc.nl

Gereformeerde
Hogeschool